

Thema: REVOLUTIE: ER KOMEN ANDERE TIJDEN.

1. Revolutie?

De 50-ers onder ons zullen zich het nog wel herinneren, het lied van Boudewijn de groot: *Kom, vaders en moeders, kom hier en hoor toe. Wij zijn jullie praatjes en wetten zo moe. Je zoons en je dochters die haten gezag. Je moraal die verveelt ons al tijden. En vlieg op, als de wereld van nu je niet mag. Want er komen andere tijden.* Het lied is een bewerking van de wereldbekende song van Bob Dylan: *The times they are changing*. Lieder uit de 60-er jaren van de vorige eeuw, de jaren waarin zich een revolutie voltrok in deze wereld.

Ik moest hieraan denken bij het verschijnen van een boekje van de socioloog Gerard Dekker over de ontwikkelingen in de gereformeerde kerken vrijgemaakt tussen 1970 en 2010. Jaren waarin onze kerken inderdaad behoorlijk zijn veranderd. De doorgaande Revolutie is de titel van dat boekje. Dat si natuurlijk een knipoog naar het overbekende begrip in deze kerken, de doorgaande Reformatie. Bij de presentatie ervan in de Theologische Universiteit in Kampen had ik even een gesprekje met een kennis over dat woord revolutie. Ik vond dat goed gevonden. Hij vond van niet, vanwege de negatieve klank van dat woord. Revolutie, dat staat immers voor: weg met het gezag, 60-er jaren, weg met alles wat bindt, weg met God. En dat label kun je toch niet op de vrijgemaakte kerken plakken?

Ik snapte zijn kritiek natuurlijk wel. Maar toch hoor ook iets in van hoop in het woord revolutie. Want letterlijk betekent het omkering van een bepaalde evolutie, ontwikkeling. En dat kan ook een negatieve ontwikkeling zijn, waaraan die revolutie een halt toeroept. Een radicale verandering die gewoon nodig is omdat het niet goed gaat! Een revolutie met een belofte in zich: Er komen andere tijden!

2. Braakliggend land: teken van hoop.

Dat is nou ook de boodschap van 2 Kronieken 36. Ik zat er eerst even vreemd tegen aan te kijken dat dit gedeelte genoemd werd in het bij de teksten voor deze 4^e zondag in de lijdenstijd. Deze zondag heet 'Laetare' en dat betekent 'wees blij!' En dan dit Bijbelgedeelte? Het gaat hier over ballingschap, verwoesting, afbraak, plundering ... Okay, de link met de lijdenstijd zag ik wel. Maar laetare, wees blij? De boodschap van deze zondag op de helft van de lijdenstijd is: Het is bijna voorbij, Pasen komt er aan! Er komen andere tijden! En dat las ik hier niet direct.

Toen ik wat nauwkeuriger keek, viel vers 21 me op: *Zeventig jaar bleef het land braak liggen en had het rust, totdat alle niet in acht genomen sabbatsjaren vergoed waren.* Het land had rust! Dat is een opvallende manier van zeggen. Dat klinkt positief, hoopvol. Als een opgeluchte verzuchting: 'He he, eindelijk rust!'

En dat is dan een vergoeding voor 'alle sabbatsjaren die de afgelopen eeuwen niet gevierd zijn'. Ik vind dat eigenlijk wel een mooie samenvatting van wat er aan de hand was met Israël, waarom God een ballingschap noodzakelijk achtte. Daar wordt heel veel over gezegd in de verzen 15, 16 bijvoorbeeld: *De HEER, de God van hun voorouders, waarschuwde hen bij monde van zijn boden, die hij telkens opnieuw naar hen toe zond omdat hij zijn volk en zijn woning voor de ondergang wilde behoeden. Maar zij lachten Gods boden uit, minachtten zijn woorden en dreven de spot met zijn profeten, totdat de toorn van de HEER tegen zijn volk zo hoog oplaaide dat niets hen meer kon helpen.* Het waren jaren van zonde, ontrouw, afgoderij, ze maakten eigen keuzes, duwden God naar de marge van hun leven enz. enz. Maar je kunt dat alles heel mooi samenvatten met: ze vierden de sabbatsjaren niet. En de ballingschap is een vergoeding daarvoor!

3. Als je geen sabbatsjaren viert ...

Dan moeten we nu eerst even kijken waarom God die sabbatsjaren destijds had ingesteld. Daarover lezen we in Leviticus 25 : 2-7. De Heer zegt daar, als Hij de Israëlieten voorbereidt

op het leven van straks in het beloofde land, dichtbij Hem: *Wanneer jullie eenmaal in het land zijn dat ik je zal geven, moet het land rust krijgen, een sabbatsrust gewijd aan de HEER. Zes jaar achtereenvolgens mogen jullie je land inzaaien, je wijngaard snoeien en de oogst binnenhalen. Maar het zevende jaar moeten jullie het land laten rusten. Het is een sabbatsjaar dat aan de HEER gewijd is. Je mag dan je land niet inzaaien, je wijngaarden niet snoeien, het koren dat vanzelf opkomt niet als oogst binnenhalen en niet de druiven oogsten van je ongesnoeide wijnstokken. Het moet een jaar zijn van volstreekte rust voor het land. Wat er in dat jaar op het land groeit is voor jullie allen. Je mag er zelf van eten, maar ook je slaven en slavinnen, je loonarbeiders en de vreemdelingen die bij je te gast zijn; ook voor je veestapel en voor de in het wild levende dieren kan het als voedsel dienen.*

Dat is dus nogal wat! Een heel jaar lang niets doen op het land, de hele economie zou stil komen te liggen. Moet je vandaag eens voorstellen! Dat zou een storm van protesten opleveren. En dat zou ik nog kunnen begrijpen ook. Want waar moet je dan van leven? Ook daar zei God wat over via Mozes, in vers 20 :

‘...en mochten jullie je afvragen waarvan je het zevende jaar moet leven als je niet mag zaaien en oogsten, bedenk dan dat ik jullie het zesde jaar zal zegenen met een oogst die voor drie jaar toereikend is, zodat je in het achtste jaar weer kunt zaaien en tot in het negende jaar kunt leven van de oude oogst, totdat je dat jaar de oogst kunt binnenhalen.

En dan volgt in vers 23 de motivatie: *Land mag nooit verkocht worden, alleen verpand, want het land behoort mij toe en jullie zijn slechts vreemdelingen die bij mij te gast zijn.*

De bedoeling van het sabbatsjaar was dus:

1. Het *land kreeg rust*, geen uitputting van bodem;
2. *armen kregen eten*: ze mochten gratis plukken. En elk 7^e sabbatsjaar, het jubeljaar, werden zelfs alle schulden kwijtgescholden! Dus alle scheefgegroeide sociale verhoudingen rechtgezet.
3. Zo werd de Israëliet er steeds aan herinnerd dat *zijn land niet zijn land* was. Maar Gods land!

Iemand noemde het sabbatsjaar eens een soort van waarschuwbord: he joh, je bent zo druk bezig met je leven en je werk, je inkomen; rennen, springen, vliegen, duiken, vallen, opstaan en weer doorgaan, vergeet de Here niet he! Van Hem is je leven, je werk, je inkomen, je vrienden, je naasten. Hij heeft je gemaakt! Van Hem ben je afhankelijk! En dat is goed voor je. Vergeet je dat, dan raakt het land uitgeput, de naaste wordt leeggeplukt, de arme belandt in de goot en jij? Jij wordt leeggezogen, raakt God kwijt en daarmee raak je uiteindelijk je leven kwijt. Dat was de boodschap van de ballingschap.

Ik zie raakvlakken met onze tijd. Ik zie namelijk een bepaalde ontwikkeling dat mensen moe worden. Mensen worden moe van alle crisisverhalen, moe van de doemverhalen over Syrie, over Europa en de banken, over doping. Het zuigt je leeg en je raakt verlamd. En op een gegeven moment raak je afgestompt, je haalt je schouders op. ‘Het is allemaal niks meer in deze wereld.’ En je trekt je terug in je eigen leventje waar je genoeg hebt aan je werk, je inkomen, je familie, je vrienden, je sporten. Daarbuiten zoeken ze het maar uit. Iets soortgelijks bespeur ik in de kerk: ook daar veel doemverhalen: kerkverlating, sloopkerken, secularisatie, mensen nemen hun verantwoordelijkheid niet meer, willen zich niet meer binden voor een bepaalde taak. Ik sprak deze week nog iemand, die zei: ‘Voor mij hoeft het allemaal niet meer. Ik ga niet meer in de kerkenraad, ben moe van alle vergaderingen, discussies, bezinningsavonden.’ Zo hoor je veel mensen zuchten: ‘we moeten zoveel’. Ik heb genoeg aan mijn eigen leven. Leeggezogen christenen.

Wordt het niet eens tijd voor een sabbatsjaar? Zijn we misschien vergeten onze ‘sabbatsjaren’ te vieren? Op tijd onze rust te nemen? Zijn we vergeten hoe ons leven in de hand van de Heer is? Ja, zijn we Hem vergeten?

4. Gods radicale ingreep.

Aan dat soort ontwikkelingen wil de Heer een radicaal halt toeroepen. Voor Israël betekende dat ballingschap. Verwoesting, plundering, afbraak van Jeruzalem. Zodat de mensen huilden over Jeruzalem, de stad waar ze zo van hielden, omdat je daar God kon zoeken. Maar God was er niet meer te vinden. Verschrikkelijk! Ja, God zette een radicale revolutie in gang (zie 2 Kron. 36 : 17 : hij!). God vond het tijd voor revolutie. Een ontwikkeling die de mensen steeds verder van God afvoerde moest worden stopgezet en omgedraaid. Daarom kreeg het land nu rust. Geen boer was er meer te zien, geen gezaai, geoogst: rust! Totdat alle niet in acht genomen sabbatsjaren vergoed waren! Jaren dus om weer te leren naar God te verlangen, Hem te zoeken. Alle ballast overboord te gooien, omdat het alleen maar je geloof in de weg zit. Dat is radicaal! Maar christen-zijn is radicaal, revolutionair. Zoals die broeder van de week tegen me zei, die zo moe was van al het rennen, springen, vliegen, duiken, vallen, opstaan en weer doorgaan in de kerk: 'ik wil alleen maar het Lam volgen!' 'Nou', zei ik, 'doe dat dan!'

Kijk, wij hebben geen sabbatsjaren meer in het NT, maar we hebben wel andere waarschuwingsborden: Avondmaal en Doop. En die zeggen in feite hetzelfde: 'he joh, met al je gedoe en je drukke leventje, vergeet God niet he! Je bent van Hem!

En dan zit er in die rust van het land ook een belofte: er komen andere tijden. Nu ligt het land braak, Nu is het een moeizame tijd, een tijd van huilen over Jeruzalem, maar er komen andere tijden. Pasen komt er aan! Alle zonde, alle scheve verhoudingen, alle uitputting, uitbuiting, alles wat een mens opjaagt tot over zijn grenzen heen, gaat er aan! Radicaal en revolutionair!

Beste mensen, leer van het sabbatsjaar dus deze les: zet al je drukte eens aan de kant en leer weer verlangen naar God. Leer weer Hem te zoeken! Het Lam te volgen. Leer weer afhankelijk te zijn van de Heer: Hij zorgt voor je! Dat is goed voor jou. Dat is goed voor je medemens.

Het Lam volgen! Wat is dat? Waar brengt dat Lam je dan? In een gemeente die Hij als een oase neerzet temidden van de puinhopen en de onrust van onze wereld. Een gemeente zoals Hij die bedoeld heeft zorgt voor de rust van het sabbatsjaar. Een gemeente namelijk die leeft volgens dit principe:

En dan kom ik bij een ander Bijbelgedeelte dat op deze 4^e lijdenszondag genoemd wordt: 1 Petrus 3. Gods revolutie in deze onrustige, leegzuigende wereld zorgt voor een oase tussen de puinhopen: 3 : 8-9. *Tot slot vraag ik u: Wees allen eensgezind, leef met elkaar mee, heb elkaar lief als broeders en zusters, wees barmhartig en bereid de minste te zijn. Vergeld geen kwaad met kwaad, en als u wordt uitgescholden, scheld dan niet terug; zegen juist, opdat u ook zelf zegen ontvangt, want daartoe bent u geroepen!*

Liturgie bij preek over 2 Kronieken 36 : 14-23.

Welkom

Psalm 62 : 1

Moment Stilte

Votum / Zegengroet / Amen

Zingen Psalm 122 : 1, 3

Gebed

Lezen: 2 Kronieken 36 : 14 - 23

Zingen: Psalm 62 : 3, 4

Verkondiging over 2 Kronieken 36 : 21

Opwekking 488

Dankgebed en voorbeden

Geloofsbelijdenis: GK 161

Collecte

Zingen: GK 111

Zegen / Amen

LITURGIEBLAD

Preek over 2 Kronieken 36 : 21, G. Zomer
Eudokiakerk, 10 maart 2013

REVOLUTIE: ER KOMEN ANDERE TIJDEN.

5. Revolutie?

Boudewijn de Groot, Bob Dylan en Gerard Dekker.

Revolutie = weg met het gezag, maar ook the times they are changing! ,

6. Braakliggend land: teken van hoop.

Blij zijn met overal verwoesting om je heen?

Ballingschap is vergoeding voor gemiste rust.

7. Als je geen sabbatsjaren viert ...

Leviticus 25 over de instelling van de sabbatsjaren: land rust, armen eten, schulden kwijtgescholden, alles is van God. Vergeet je dat, dan raak je God kwijt.

Raakvlakken met onze tijd. Tijd voor een sabbatsjaar?

8. Gods radicale ingreep.

God vindt het tijd voor een revolutie.

Leren naar God te verlangen. 'Ik wil alleen maar het Lam volgen!'

Waarschuwborden in NT: doop en avondmaal.

De les van het sabbatsjaar.

1 Petrus 3: Gods revolutie zorgt voor een oase tussen de puinhopen.

Opwekking 488

Heer ik kom tot U
Neem mijn hart verander mij
Als ik U ontmoet, vind ik rust bij U
Want Heer ik heb ontdekt,
dat als ik aan uw voeten ben,
trots en twijfel wijken,
oor de kracht van Uw liefde

[Refrein]

Houd mij vast, laat Uw liefde stromen
Houd mij vast, heel dicht bij Uw hart
Ik voel Uw kracht, en stijg op als een arend
Dan zweef ik op de wind, gedragen door Uw Geest,
En de kracht van Uw liefde.

Heer kom dichterbij, dan kan ik Uw schoonheid zien
En Uw liefde voelen diep in mij
en Heer leer mij Uw wil,
zodat ik U steeds dienen kan.
n elke dag mag leven
Door de kracht van Uw liefde

[Refrein 2x]

Dan zweef ik op de wind, gedragen door Uw Geest,
En de kracht van Uw liefde.

Om over na te denken of door te praten:

- Wat moet er bij jou veranderen voordat je God echt kunt gaan zoeken?
- Hoe radicaal en revolutionair wil jij daarbij zijn?